

VIDA ESCALENCA

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

RICARD GUANTER

LA CARGOLERA (1a. PART)

El dia **15 de febrer de l'any 1912**, d'això ja en fa 74 anys, arribava a L'Escaló un sacerdot disposat a fer molta feina. Ell sabia que aquí hi havia molt per fer i per aquest motiu venia disposat, com així va ésser, a lliurar-se en cos i ànima al seu nou poble, L'Escaló.

Era jove, enèrgic, entusiasta, emprenedor i portador d'un gran esperit apostòlic.

Ens referim a mossèn Carles Costa, rector que ho fou de la nostra vila durant 32 anys.

No us espanteu que no repetiré la seva biografia, la qual ja vaig escriure a «L'Escalenc» del mes de gener de 1984.

El que succeix és que si volem parlar de la vida **socio-cultural, recreativa i formativa** de la nostra vila en una bona part de la primera meitat del nostre segle, forçosament hem de referir-nos, es vulgui o no, a aquest home que tant estimà el nostre poble, el seu poble. I no solament amb paraules, sinó sobretot amb fets. Tota la seva vida fou un lliurament total als escalencs, especialment a la mainada i als pobres, als més necessitats. Ell també visqué i morí pobre.

Comprengué ben aviat que el seu apostolat, a més d'estar dintre del temple, es trobava també a fora, al carrer, entre els petits i els més desvalguts.

Però per a poder desenvolupar gran part dels projectes que portava dintre seu, precisava d'un local, sense el qual ben poca cosa hauria pogut fer.

Els seus primers passos, per tant, foren encaminats a trobar un lloc on es poguessin portar a terme tot un ventall d'activitats adreçades als petits, sense descuidar els joves i els més grans.

Comprengué també que tot sol no podia fer res. Necessitava col·laboradors. Un d'aquests, que esdevindria important en el curs dels anys, fou un home senzill i bo. Ens referim a en **Jaumet Carreras** que fins que arribà mossèn Carles feia de mestre d'obres.

Per cert, no fa molt que el seu besnét, l'**Antoni Bonachera**, em permeté fotocopiar –detall que li agraiïm molt– unes factures del seu besavi dels anys **1904, 1910 i 1912**, adreçades a clients seus.

Per 240 pessetes en Jaumet Carreras gairebé convertia una casa vella en una de nova.

Als amics de les curiositats, els direm que, l'any 1910, un jornal de paleta es facturava a 14 rals, els manobres a 10 i els aprenents a 4, si bé en **Jaumet Carreras** els anomenava, en castellà, «zagal», i no «aprendiz».

Un totxo costava 22 cèntims; un sac de ciment, 4 rals; un de guix, 5; un carro de sorra, 4; La calç, la comprava a semals, a 8 rals cadascuna. I així, aníriem seguint.

Cal remarcar que els preus unitaris, en **Jaumet Carreras** els posava a la factura en rals, però els preus eren molt estables, molt més que ara, ja que tant els preus dels jornals com els dels materials són els mateixos en una factura de l'any 1910 que en una altra factura de 1912.

Recalquem també que en aquestes factures –escrites en castellà– no hi ha cap recàrrec, equiparable al fins ara ITE (Impost Tràfec Empresas) o a l'actual IVA (Impost sobre el valor afegit).

O sigui que els paletes d'aquells anys podien tenir altres problemes, però no els que tenen els actuals en el moment de fer les factures.

Perdoneu, amics lectors, que m'hagi desviat una mica del tema, però he cregut que aquestes anècdotes us podrien ésser d'un cert interès.

I tornant al que, parlàvem al principi, veiem que **mossèn Carles** es feu amic d'en **Jaumet Carreras** i de la seva família.

Potser perquè ja estava cansat de fer de paleta, o potser perquè **mossèn Carles** en va saber molt de conquerir-lo, el fet és que en **Jaumet** deixà la seva feina anterior per canviar-la per la de cafeter.

En va parlar amb la seva dona, també una bona persona i una excel·lent col·laboradora de la parròquia a través de l'obra de **Sant Vicenç de Paül, la Miquela Ballester Bañas**, qui va aprovar la decisió presa pel seu marit. Amb aquesta bona harmonia, tot va ésser dit i fet.

Ja tenim, doncs, a en **Jaumet Carreras** fent obres a casa seva que, com la majoria ja sap, es trobava i es troba encara a la cantonada dels carrers **Enric Serra** i **Pintor Joan Massanet**, abans carrer de l'Hospital, donant la façana més ampla a la **Plaça de l'Ajuntament**, abans **Plaça de la Constitució**. Feia uns set o vuit anys que en **Jaumet** s'hi havia traslladat, quan la va comprar. Fins a la data, havia viscut en una casa del carrer **Empúries**, abans carrer de la Font.

Els baixos, els convertí en Cafè, on malgrat no caber-hi gaire taules, hi havia animades i entretingudes tertúlies i unes bones berenades i «ressopons». Quan arribava el bon temps, en **Jaumet Carreras** guanyava lloc traient taules a fora, posant-les a la plaça de l'Ajuntament, sobretot el dia en què el Centre organitzava sardanes.

A dalt hi havia la sala d'actes on s'hi feia el cinema, titelles, teatre, vetllades, conferències, xerrades i actes culturals diversos. El petit escenari es trobava al costat del carrer **Enric Serra**.

(Continuarà)

En Jaumet Carreras, quan era un jove de bon veure.